

SÁNDOR VÁLY: SELECTED LIFE
BRUEGEL VARIATIONS
MONDRIAN VARIATIONS

10.02.- 27.5.2012 Siipi
 10.02.-25.03.2012 MEDIApiste
 30.03.-27.05.2012 MEDIApiste

"Taide ja luomisprosessi on odysseeista ja dionyysistä. Arjen näkökulmasta katsoen luomisprosessi saa liikkeelle valtavia voimia, ja on suorastaan kauhistuttavaa, kuinka taiteilija ylittää rajoja ja katoaa hirveään, villiin maailmaan, jossa hän on voimien armoilla. Yksiöllisen tiedon dionyysinen hajoaminen, ekstaasi, villi orgia ja tajunnan menetys voidaan täällä tavata tuoreeltaan. Mutta myös paluu luomisprosessista takaisin arkeen on aivan yhtä kauhistuttava. Taiteilija liikkuu kahden vaihtoehdon välillä ylittäen ulottuvuuksien rajoja suuntaan ja toiseen. Toisaalta hurmio, joka on tärkeä osa luomisprosessia, elää dionyysisessä maailmassa, toisaalta taiteilija on riippuvainen sivilisaation tarjoamasta varmuudesta, ettei hän sekoaisi ja menettäisi järkeään. Nietzsche luo eteemme juuri tämän tilanteen ja esittää taiteilijan odysseisena hahmona: Odysseuskin, kuullessaan seireenien dionyysisen laulun, joka kaikesta sulokkuudestaan ja lumovoimastaan huolimatta suistaa kuulijansa turmioon, sidottaa itsensä "sivilisaation varmuuden" tarjoavaan mastoon ja voi siten kokea molemmat vaihtoehdot joutumatta kantamaan sen erityisempää uhria. Hän kuulee vastustamattoman kutsun, mutta on kuitenkin antanut sitoa itsensä kiinni eli hyväksynyt kulttuurin kahleet. Kulttuuri on se, mikä on muodostunut elämän suojaksi tuota vastustamatonta vastaan."

Sándor Vály: Erään maalarin merkintöjä 2006-2010 (II osa)

SELECTED LIFE

Sándor Vály (s. 1968) on toiminut ammattitaiteilijana Suomessa yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Hän on syntyperältään unkarilainen. Vályn teoksia oli ensimmäisen kerran esillä Porin taidemuseossa *Samaa maata* -näyttelyssä vuonna 1997. Näyttely esitteli ulkomailta Suomeen muuttaneita kuvataiteilijoita.

Sándor Vály keskittyi 1990-luvulla kuvaamaan kuvitteellista muinaisten talazüekien kulttuuria luomalla kansalle eepoksen ja kulttuurihistorian. Hänen teoksensa muodostavat erittäin laajoja kokonaisuuksia, joiden toteutukseen menee vuosia. Vály ei rajaa taiteellista toimintaansa kuvataiteen pariin, vaan hän laajentaa työskentelynsä performanssiin, musiikkiin ja kirjallisuuteen, muodostaen kokonaistaideteoksia.

Selected Life -näyttelyn myötä avautuu uusi näkökulma Sándor Vályn taiteelliseen tuotantoon. Näyttely koostuu lyhytelokuvista ja suurikokoisista veistoskonstruktiosta, jotka muodostavat audiovisuaalisen installaation taidemuseon Siipeen. Vály on kuvannut 2000-luvulla suuren määrän mustavalkoisia lyhytelokuvia, joista esitetään kaksi laajaa temaattista kokonaisuutta *Dadaworks* ja *Life-Death*. Elokuvat on kuvattu Suomessa, Italiassa ja Espanjassa. Niiden aiheena on taiteen historia, taiteilijuus sekä eksistentiaalistiset kysymykset. Dadaistin **Hans Arpin** (1886-1966) runot ovat inspiroineet Vályä säveltämään elokuvaan musiikkia, jota on julkaistu N.U.D Records -merkällä.

Näyttelyn teemoja syventää näyttelyn yhteydessä julkaistava Sándor Vályn päiväkirjanomainen kirja *Erään maalarin merkintöjä 2006-2010* (II osa, Porin taidemuseon julkaisuja 112).

BRUEGEL VARIATIONS 10.02.-25.03.2012 MEDIApiste

"Tutkiessani vuonna 2003 Madridin Pradossa Pieter Bruegelin maalausta The Triumph of Death havaitsin erään erikoisen seikan. Aluksi huomioni kohdistui lakkeihin ja hattuihin, sitten kuolemaa pakenevan ihmisvirran sinne tänne heittelemiin, maassa lojuviin tavaroihin, jotka olivat menettäneet merkityksensä kuoleman edessä. {...} Kun katsoin virtaa silmiäni siristäen, tavarat näyttivät pisteiltä. Siirsin huomioni ihmisiin ja kuoleman sotajoukkoihin: vasemmalla keskellä seisoo kymmenen luurankoa rivissä, valkoiseen lakanaan verhottuina. Tahtomattankin näin heidät nuotteina. Yhtäkkiä koko kuva avautui, ja mielessäni sijoitin jokaisen hahmon paikalle nuotin. Bruegelin teos muuttui partituuriksi, jossa taustalla soi dramaattisen teoksen musiikki. Vaikka teoksessa on myös suoranaisia viitteitä musiikkiin – löytäähän katsoja sieltä patarumpuja, kelloja, pillejä ja luutun – todellinen musiikki kuitenkin piilee kuvan sommitelmassa: itselleen tyypilliseen kompositioon turvautuessaan mestari on kuvan ohella luonut myös musiikkia."

Sándor Vály: Erään maalarin merkintöjä 2006-2010 (II osa)

Sándor Vály on tutkinut flaamilaisen maalarin **Pieter Bruegelin** (1525-1569) maalauksia, ja löytänyt niistä ääntä, rytmiä ja säveliä. Yhdessä säveltäjä-muusikko **Nikoletta Mátén** kanssa he nuotittivat maalaukset ja sovittivat niistä pianoteoksen. Kahden vuoden työn jälkeen, vuonna 2006, tehtiin studioäänitykset Unkarissa. Teoksen kantaesitys oli Tempeliaukion kirkossa Helsingissä vuonna 2008. Konsertin tulkitivat Éva Polgár flyygelillä sekä taiteilija Sándor Vály samplerilla. *Bruegel Variations* -näyttely on audiovisuaalinen installaatio, joka muodostuu konserttivideoista, Pieter Bruegel -dokumentista sekä nuottinnoksista.

MONDRIAN VARIATIONS 30.03.-27.05.2012 MEDIApiste

Taidemaalari Piet Mondrianille (1872-1944) musiikki oli inspiraation lähde. Hän rakasti tanssimista ja usein musiikin ja tanssin rytmit siirtyivät hänen maalauksiinsa. Maalaus *Broadway Boogie-woogie* on yksi hänen tunnetuimmista maalauksistaan. Taiteilija Sándor Vály ja säveltäjä-muusikko Éva Polgár ovat nuottittaneet Mondrianin maalauksia ja luoneet niistä audiovisuaalisen teoksen. Teoksen kantaesitys on Porin taidemuseossa toukokuussa 2012. Konserttiosuuden tulkitsevat Éva Polgár pianolla sekä taiteilija Sándor Vály samplerilla.

09.02.2012 kello 11-13.00 Mediatilaisuus **10.02.2012 kello 12.00 Avoin näyttelyesittely**
10.02.2012 kello 18.00 Avajaiset **28.03.2012 kello 18.00 Taiteilijapuheenvuoro Sándor Vály**
 Näyttelyamanuenssi Pia Hovi-Assad, puh. 044-7011089 pia.hovi-assad@pori.fi
 Porin taidemuseo, Eteläranta, 28100 Pori, puh. 02-621 1080 /1081 www.poriartmuseum.fi